

Helsingin hovioikeus**Tuomio**

23/107304

Antamispäivä
21.02.2023Asianumero
R 22/2139**Ratkaisu, johon on haettu muutosta**Helsingin käräjäoikeus 01.09.2022 nro 133431
(liitteenä)**Asia**

Törkeä petos ym.

Valittaja

Alexandru Cracan

VastapuoletAluesyyttäjä Sampsa Marttila
Veikkaus Oy Casino Helsinki**Asian käsittely hovioikeudessa**

Pääkäsittely on toimitettu 15.11.2022.

Alexandru Cracan on 16.11.2022 hovioikeuden päätöksellä määrätty vapaaksi päästettäväksi.

Salassapitoa koskevat määräykset

Hovioikeus on oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 10 §:n sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan nojalla määrännyt hovioikeuden pääkäsittelyn pöytäkirjasta ilmenevät oikeudenkäyntiasiakirjat salassa pidettäväksi 25 vuotta asian vireille tulosta eli 9.8.2047 saakka, koska niistä ilmeni tietoja Veikkaus Oy:n liikesalaisuuksista sekä muista vastaavista elinkeinotoimintaa koskevista seikoista, joiden julkisiksi tuleminen todennäköisesti aiheuttaisi merkittävää haittaa tai vahinkoa Veikkaus Oy:lle.

Pääkäsittelystä laaditun pöytäkirjan mukaisesti pääkäsittely on toimitettu yleisön läsnä olematta siltä osin kuin siinä on käsitelty edellä mainittuja tietoja.

Hovioikeuden tuomio on julkinen.

Valitus

Alexandru Cracan on vaatinut, että syyte törkeästä petoksesta ja asianomistajan korvausvaatimukset hylätään.

Väitetty peliautomaattien manipulointitapa oli jäänyt yksilöimättä. Peliautomaattien kuvaamisen, videoiden lähettämisen ja pelitavan perusteella ei voitu päätellä, että peliautomaattia olisi manipuloitu jollakin teknisellä apuvälineellä. Cracanin hallusta tai muualtakaan ei ollut löytynyt laitetta, ohjelmaa tai muuta teknistä apuvälinettä, joka olisi vaadittu teon

toteuttamiseen. Cracanın poikkeukselliset voitot oli mahdollistanut automaattissa ollut tekninen häiriö. Vaikka Cracan olisikin menetellyt syytteessä kuvatulla tavalla, ei kyse olisi petoksesta. Kyse olisi joka tapauksessa ollut palautusprosentin eikä tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisestä. Joka tapauksessa vankeusrangaistus olisi tullut tuomita ehdollisena. Jotta korvausvelvollisuus syntyisi, pitäisi osoittaa, että Cracan olisi manipuloinut konetta tai koneessa olisi ollut jokin häiriö, joka olisi antanut oikeudettomat voitot. Pelkkä pelikoneen kuvaaminen ei velvoittanut pelivoittojen palauttamiseen.

Vastaukset

Syyttäjä on vaatinut, että Cracanın valitus hylätään.

Käräjäoikeuden tuomio oli oikea. Cracanın kahdesta eri peliautomaatista saamia suuria palautusprosentteja ei ollut mahdollista saavuttaa sattumalta. Peliautomaateissa ei ollut havaittu mitään toimintahäiriötä. Tietojenkäsittelyn lopputulos oli vääristynyt, kun kaksi peliautomaattia oli saatu maksamaan voittoja prosentuaalisesti enemmän kuin näiden tietojärjestelmien normaalin toiminnan perusteella oli ollut mahdollista.

Veikkaus Oy Casino Helsinki on vaatinut, että Cracanın valitus hylätään ja että Cracan velvoitetaan korvaamaan sen oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut hovioikeudessa korkoineen.

Käräjäoikeuden tuomio oli oikea. Cracanın manipuloinnin seurauksena peliautomaattien tietojärjestelmä oli saatu antamaan suurempia palautusprosentteja eli enemmän pelivoittoja, kuin mitä järjestelmä olisi normaalisti toimiessaan ilman puuttumistoimia tuottanut. Oli epäuskottavaa, että kahdella vierekkäisellä peliautomaatilla olisi samanlainen tekninen häiriö, joka antaisi pelaajalle samankaltaisia poikkeuksellisia palautusprosentteja pitkältä peliajalta.

Cracan oli korvausvelvollinen asianomistajalle rikoksella aiheuttamastaan taloudellisesta vahingosta. Cracan oli joka tapauksessa tuottamuksen perusteella korvausvelvollinen saamiensa pelivoittojen osalta. Edelleen Veikkaus Oy Casino Helsingillä oli oikeus saada pelivoittovarot takaisin perusteettoman edun palautuksena. Cracan oli pelatessaan Helsingin Casinolla toiminut vastoin pelikasinon yleisohjetta, joten hänen saamiaan voittoja oli joka tapauksessa pidettävä kaikilta osin oikeudettomina.

Todistelu

Syyttäjä ja Veikkaus Oy Casino Helsinki ovat vedonneet käräjäoikeuden tuomiossa mainittuihin kirjallisiin todisteisiin muilta osin paitsi Veikkaus Oy on luopunut kirjallisesta todisteesta 2.

Pääkäsittelyssä on kuultu todistelutarkoituksessa Alexandru Cracania sekä todistajina Matti Lehtosta ja Alex Babitzinia.

Hovioikeuden ratkaisu

Perustelut

Henkilötodistelu

Cracan, joka ei ollut käräjäoikeudessa halunnut tulla kuulluksi, on hovioikeudessa kertonut tullessaan Suomeen turistimatkalta. Hänellä oli yli 15

vuoden kokemus kasinoilla pelaamisesta eri puolilla Eurooppaa. Hän on koulutukseltaan auton asentaja ja työskentelee nykyisin rakennusyrityksenä. Cracan on kertonut olevansa peliriippuvainen ja voivansa pelata kerralla jopa kahdeksan tunnin ajan. Hän oli kuvannut pelikoneita ja lähettänyt videot eteenpäin TikTok-videon tekemistä varten. Hän oli lähettänyt videot Romaniassa asuvalle kaverilleen Z Lucrulle, joka osasi paremmin tehdä TikTok videoita. Cracan ei ollut tietoinen, että kuvaaminen kasinolla oli kiellettyä, eikä hän ollut saanut tästä mitään ohjetta kasinolle tullessaan. Hän ei ollut varsinaisesti salannut videoiden kuvaamista. Videon lähettämisen yhteydessä viestiin kirjoittamallaan ”tarkista, riittääkö kädet toiseen ja kolmanteen peliin” hän oli tarkoittanut kysyä kaveriltaan, riittävätkö hänen lähettämänsä videot sellaisen videon tekemiseen, jollaista hän halusi. Ilmaisui ”kädet” tarkoitti yhtä pelin kierrosta tai yhtä napin painallusta. Cracan oli pelannut kyseisillä kahdella koneella, koska näiltä koneilta oli tullut voittoja. Hän pelasi autoplay-toiminnolla vain käydessään juomassa tai tupakoimassa. Muutoin hän itse painoi pelin käynnistysnappia. Cracan on todennut, etteivät hänen panoksensa olleet olleet erityisen suuria, vaikkakin ne nousivat yleensä voittojen myötä. Hän ei tiennyt, minkälaisia palautusprosentteja koneilla oli. Cracan oli käynyt Tallinnassa 4.–6.7., eikä hän tuolloin eikä myöskään 28.6. ollut käynyt kasinolla.

Todistajat Lehtonen ja Babitzin ovat kertoneet asian ratkaisuun vaikuttavilta osin kuten heidän kertomakseen on käräjäoikeuden tuomioon kirjattu.

Todistaja Lehtonen on lisäksi kertonut, että hän oli työskennellyt eri tehtävissä Casinolla vuodesta 2006 ensin automaattialueella huoltotehtävissä ja asiakaspalvelutehtävissä, sen jälkeen vuorovastaavana vastaten peliautomaattien toiminnasta ja tämän jälkeen peliasiantuntijana. Nykyisin hän työskentelee Veikkauksella peliautomaattien tuoteryhmäpäällikkönä. Lehtonen on kertonut, että peliautomaatin palautusprosentti oli ennalta asetettu ja sen muuttaminen edellytti laitteen uudelleen alustamista. Palautusprosentti määräytyi näennäissatunnaislukugeneraattorin toiminnan perusteella. Lehtosen työssäolon aikana laitteissa ei ollut ilmennyt teknistä vikaa tai toimintahäiriötä, joka olisi johtanut palautusprosenttien nousuun ja ylisuurien voittojen antamiseen. Lehtonen on kertonut, että muilla koneilla ei ollut ollut vastaavanlaista palautusprosenttien nousua. Todistajan mukaan Cracan oli pelannut ennen 29.6. autoplay-toiminnolla ja 29.6. jälkeen käynnistämällä itse pelikierrokset pelirytmien ollessa epäsäännöllinen. Todistajan havainnot olivat pelitavan osalta perustuneet hänen näkemäänsä videotallenteeseen. Todistaja on kertonut, että tiedossa olevissa vastaavissa tapauksissa puhelimella tai vastaavalla laitteella oli annettu sykäys pelin käynnistämiseen oikea-aikaisesti. Tällaisesta ei kuitenkaan ollut Cracanın osalta selvitystä.

Todistaja Babitzin on kertonut työskennelleensä Veikkaus Oy:n palveluksessa peliautomaattien parissa Casino Helsingillä toukokuusta 2017 joulukuuhun 2022 asti. Hänen tiedossaan ei ollut muuta vastaavanlaista pelivoittomäärää kuin Cracan oli saanut. Asiaa selvitettyä oli muiden asiakkaiden pelivoittojen määrää tarkasteltu kyseisillä kahdella peliautomaatilla ajanjaksolla 29.6.–3.7. Tänä aikana muiden asiakkaiden palautusprosentit kyseisillä kahdella pelikoneella olivat olleet normaaleja.

Näytön arviointi

Asiassa on esitetty pääosin sama kirjallinen todistelu kuin käräjäoikeudessa. Todistajat ovat olennaisilta osin kertoneet hovioikeudessa vastaavasti kuin käräjäoikeudessa. Hovioikeus hyväksyy käräjäoikeuden perustelut ja johtopäätökset näytöstä seuraavin lisäyksin ja muutoksin.

Asiassa on kirjallisella todistelulla selvitetty, että Cracan oli pelannut Helsingin Casinolla kahdella peliautomaatilla yhteensä noin 22 tunnin ajan ajanjaksolla 25.6.– 7.7.2022. Hän oli videokuvannut peliautomaatteja 26. ja 27.6.2022 ja lähettänyt kuvaamaansa materiaalia 27.6.2022 Telegram-viesteillä eteenpäin. Poliisi oli ottanut Cracanin kiinni 7.7.2022. Cracanin matkalaukusta oli takavarikoitu lompakko, joka oli sisältänyt 18 kappaletta 100 euron seteleitä.

Lehtosen ja Babitzinin kuulemisella on selvitetty, että 29.6.2022 jälkeinen palautusprosentti oli ollut poikkeuksellisen korkea. Heidän tiedossaan ei ollut muuta samansuuruista pelivoittomäärää. Vastaavan kaltaista palautusprosentin nousua ei ollut havaittu myöskään samana aikana samoilla pelikoneilla pelanneilla muilla henkilöillä. Laitteissa ei ollut ilmennyt teknistä vikaa tai toimintahäiriötä.

Kuvaamisen osalta voidaan käräjäoikeuden toteamin tavoin tehdä se johtopäätös, että Cracan oli yrittänyt tehdä kuvaamisen huomaamattomasti. Cracan oli lähettänyt kuvaamansa videot eteenpäin ja pyytänyt vastaanottajaa tarkistamaan niistä jotain seikkaa ”käsien riittävydestä”, jonka merkitys on hovioikeudessa jäänyt epäselväksi. Cracan oli pitänyt videoiden lähettämisen jälkeen päivän tauon kasinolla käynneissä. Tämän jälkeen Cracanin saavuttua pelaamaan peliautomaattien palautusprosentit olivat käräjäoikeuden tuomiossa kerrotuin tavoin nousseet huomattavasti. Myös Cracanin pelitavan oli tuossa yhteydessä näytetty muuttuneen.

Cracanin on näytetty hankkineen tietoa pelikoneen toiminnasta videokuvaamalla koneita. Näitä tietoja eteenpäin lähettämällä hänen on katsottava saaneen käyttöönsä sellaista tietoa, jolla tietojärjestelmän toimintaan puuttuminen on tapahtunut. Hovioikeus katsoo, että teknisen apuvälineen käyttäminen rahapeliä pelattaessa on jäänyt selvittämättä. Hovioikeus katsoo, että Cracanin menettelyllä eli videoiden kuvaamisella ja niiden lähettämällä sekä hänen pelitapansa muuttumisella on näytetty olevan yhteys siihen, että pelikoneet ovat tämän jälkeen antaneet poikkeuksellisen suuria palautuksia Cracanin niillä pelatessa.

Oikeudellinen arviointi

Sovellettava säännös ja lain esityöt ilmenevät käräjäoikeuden tuomion sivuilta 4–7. Lisäksi lain esitöistä ilmenee, että vuonna 2003 rikoslain 36 luvun 1 §:n 2 momenttia muutettaessa luovuttiin edellytyksestä, että syötettävien tietojen tuli olla vääriä. Myös sinänsä oikeiden tietojen syöttäminen on säädetty rangaistavaksi, jos ne syötetään petostarkoituksessa ja tarkoituksessa vääristää tietojenkäsittelyn lopputulos edellyttäen, että siten aiheutetaan toiselle taloudellista vahinkoa. (HE 2/2003 vp. s.16.)

Tietojenkäsittelypetoksen tunnusmerkistö pitää sisällään hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksen, tietojärjestelmän toimintaan puuttumalla aikaansaadun tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisen sekä taloudellisen vahingon. Asiassa on selvitetty, että Cracan oli huomioon ottaen pelipanosten nouseminen 29.6.2022 jälkeen sekä takavarikoidut käteisvarat toiminut asiassa hyötymistarkoituksessa ja että asianomistajalle oli aiheutunut taloudellista vahinkoa. Tietojenkäsittelyn lopputuloksen on niin ikään näytetty vääristyneen, koska pelikoneet olivat Cracanin toiminnan seurauksena antaneet rahanpalautuksia, jotka olivat huomattavasti poikenneet pelikoneille ohjelmoiduista palautusprosentteista. Ottaen huomioon asiassa selvitetty Cracanin toimet liittyen videoiden kuvaamiseen, niiden lähettämiseen sekä pelaamiseen hän on ollut tietoinen siitä, että hänen pelikoneen käyttötapansa

oli sellainen, että se johtaa tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymiseen. Peliautomaatin väärinkäyttö oli tapahtunut todistajien kertoman mukaisesti hyödyntämällä teknisen apuvälineen avulla hankittua tietoa tietojenkäsittelyprosessista. Hyväksikäyttämällä tätä tietoa peliautomaatit oli saatu toimimaan siten, että ne eivät olleet noudattaneet koneelle etukäteen asetettuja palautusprosentteja. Hovioikeus katsoo, että tämä tekotapa toteuttaa rikoslain 36 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua muun tietojärjestelmän toimintaan puuttumisen.

Lopputulos

Hovioikeus katsoo, että asiassa on esitetty näyttö siitä menettelystä, joka Cracanin syyksi on käräjäoikeudessa luettu.

Cracan on hovioikeudessa kertonut syyksi videoiden kuvaamiselle suunnitelman TikTok-videon tekemisestä ystävän avustuksella. Lisäksi Cracan on katsonut, että automaatissa oli ollut jokin tekninen häiriö. Hovioikeus katsoo, että Cracanin esittämä vaihtoehtoinen tapahtumainkulku on videon kuvaamiseen salassa ja lähettämisen yhteydessä olleeseen tekstiin nähden epäuskottava. Teknisen häiriön mahdollisuus on suljettu todistajien kuulemisella pois. Olisi myös epäuskottavaa, että samankaltainen tekninen häiriö esiintyisi kahdella peliautomaatilla samanaikaisesti.

Näyttöä kokonaisuutena arvioiden hovioikeus katsoo kuten käräjäoikeus, että asiassa on esitetty riittävä näyttö syytteen tueksi eikä Cracanin esittämä vaihtoehtoinen tapahtumainkulku horjuta näyttöä niin, että asiassa jäisi varteenotettava epäily hänen syylistymisestään tekoon. Aihetta käräjäoikeuden tuomion muuttamiseen syyksilukemisen osalta ei ole.

Rangaistuksen määrääminen

Rikoslain 6 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan rangaistusta määrättäessä on otettava huomioon kaikki lain mukaan rangaistuksen määrään ja lajiin vaikuttavat perusteet sekä rangaistuskäytännön yhtenäisyys. Saman luvun 4 §:n mukaan rangaistus on mitattava niin, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttimiin sekä rikoksesta ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen. Törkeästä petoksesta on rikoslain 36 luvun 2 §:n mukaan tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Käräjäoikeus on tuominnut Cracanin yhdeksän kuukauden vankeusrangaistukseen. Hovioikeus katsoo, että käräjäoikeuden tuomitsema vankeusrangaistus on oikeudenmukaisessa suhteessa syyksi luettujen rikoksien vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, tekojen vaikuttimiin sekä rikoksista ilmenevään muuhun Cracanin syyllisyyteen. Aihetta käräjäoikeuden ratkaisun muuttamiseen rangaistuksen pituuden osalta ei siten ole.

Rikoslain 6 luvun 9 §:n mukaan määräaikainen, enintään kahden vuoden vankeusrangaistus voidaan määrätä ehdolliseksi, jollei rikoksen vakavuus, rikoksesta ilmenevä tekijän syyllisyys tai tekijän aikaisempi rikollisuus edellytä ehdottomaan vankeuteen tuomitsemista. Käräjäoikeus on katsonut teon vakavuuden, siitä ilmenevän tekijän syyllisyyden sekä teon suunnitelmallisuuden edellyttävän ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitsemista. Cracanille ei ole aikaisemmin tuomittu vankeusrangaistusta. Hänellä ei siten ole aikaisempaa rikollisuutta, joka voisi edellyttää vankeusrangaistuksen tuomitsemista ehdottomana. Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että mitä lähempänä rangaistus on kahta vuotta

vankeutta, sitä painavampia perusteita tarvitaan, jotta rangaistus voidaan tuomita ehdollisena (esim. KKO 2011:93, kohta 33 ja KKO 2016:39, kohta 70). Cracanille tuomittava seuraamus on olennaisesti kahta vuotta lyhyempi. Hovioikeus katsoo, että ehdollisen vankeuden puolesta puhuvat seikat painavat ehdotonta vankeutta puoltavia seikkoja enemmän. Cracanin rangaistus voidaan siten määrätä ehdollisena.

Korvausvelvollisuus

Cracan on kiistänyt vahingonkorvausvaatimukset vain sillä perusteella, ettei tekoa tule lukea hänen syykseen. Aihetta käräjäoikeuden tuomion muuttamiseen Cracanin korvattavaksi määrättyjen vahingonkorvausten osalta ei siten ole.

Oikeudenkäynnin kustannukset

Hovioikeus hyväksyy Cracanin puolustajana toimineen varatuomari Trejtnarin palkkiovaatimuksen vaaditun mukaisena lisättyinä toteutuneella istuntoajalla ja toisella tunnilla jälkitoimista. Cracanin taloudelliset olosuhteet huomioon ottaen puolustajan palkkio jää valtion vahingoksi.

Veikkaus Oy on vaatinut, että Cracan veloitetaan korvaamaan yhtiön oikeudenkäyntikulut hovioikeudessa 10.971,25 eurolla korkoineen. Cracan on hävinnyt muutoksenhakunsa ja hän on siten velvollinen korvaamaan Veikkaus Oy:n oikeudenkäyntikulut. Hovioikeus pitää kohtuullisena tuntipalkkion määränä vaaditun 335 euron sijasta 250 euron palkkiota ja kohtuullisena valmistelutuntien määränä 10 tuntia. Cracan on siten veloitettava korvaamaan Veikkaus Oy:lle oikeudenkäyntikuluina hovioikeudessa yhteensä 3.625 euroa korkoineen.

Helsingin hovioikeus**Tuomiolauselma**

23/107304

21.02.2023

Asianumero

R 22/2139

Vastaja

Alexandru Cracan 19.04.1987

Muutos käräjäoikeuden tuomioon:

Rangaistusseuraamukset

Yhteinen rangaistus

Syyksi luetut rikokset 1-2

9 kuukautta vankeutta

Vapaudenmenetyisaika 7.7. - 16.11.2022

Vankeusrangaistus on ehdollinen.

Koeaika alkaa hovioikeuden ratkaisun antamispäivänä ja päättyy 1.3.2025.

Ehdollinen rangaistus voidaan määrätä pantavaksi täytäntöön, jos tuomittu tekee koeaikana rikoksen, josta hänet tuomitaan ehdottomaan vankeuteen ja josta syyte on nostettu vuoden kuluessa koeajan päättymisestä.

Muilta osin käräjäoikeuden tuomiota ei muuteta.

Oikeudenkäyntiä hovioikeudessa koskevat lausunnot

Cracan velvoitetaan suorittamaan Veikkaus Oy Casino Helsingille korvaukseksi oikeudenkäyntikuluista hovioikeudessa 3.625 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen siitä lukien, kun kuukausi on kulunut hovioikeuden tuomion antamisesta.

Valtion varoista maksetaan varatuomari Elisa Trejtnarille palkkioksi Cracanin puolustamisesta hovioikeudessa 2.145 euroa, korvauksena matka- ja käänköskuluista yhteensä 266,80 euroa sekä arvonnäköveron määränä 578,83 euroa, mitkä määrät jäävät Cracanin taloudelliset olosuhteet huomioon ottaen valtion vahingoksi.

Muutoksenhaku

Muutosta tähän ratkaisuun saadaan hakea korkeimmalta oikeudelta valittamalla vain, jos korkein oikeus niillä erityisillä perusteilla, jotka ilmenevät oheisesta valitusosoituksesta, myöntää valitusluvan. Valitusosoituksessa tarkoitettu määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen päättyy 24.4.2023.

Asian ovat ratkaisseet:

Hovioikeudenneuvos Jukka Lindstedt
Hovioikeudenneuvos Tea Kangasniemi
Hovioikeudenneuvos Ville Laine

Ratkaisu on yksimielinen.

Helsingin käräjäoikeus
Os. 3

Tuomio
Annettu kansliassa

22/133431

01.09.2022

Asianumero
R 22/5664

Puheenjohtaja Käräjätuomari Jaakko Jylhä
Syyttäjä Aluesyyttäjä Sampsa Marttila
Vastaaja Alexandru Cracan
Asianomistaja Veikkaus Oy Casino Helsinki
Asia Törkeä petos
Vireille 09.08.2022
Tuomion julkisuus

Käräjäoikeus on oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 10 §:n sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan nojalla määrännyt pääkäsittelyn pöytäkirjasta ilmenevät oikeudenkäyntiasiakirjat salassa pidettäviksi 25 vuotta asian vireille tulosta eli 8.8.2047 saakka, koska niistä ilmenee tietoja Veikkaus Oy:n liikesalaisuuksista sekä muista vastaavista elinkeinotoimintaa koskevista seikoista, joiden julkisiksi tuleminen todennäköisesti aiheuttaisi merkittävää haittaa tai vahinkoa Veikkaus Oy:lle.

Pääkäsittely on oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 15 §:n 3 kohdan nojalla toimitettu yleisön läsnä olematta siltä osin kuin siinä on käsitelty edellä mainittuja tietoja.

Käräjäoikeuden tuomio on julkinen. Tuomioon on oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 26 §:n 1 momentin nojalla otettu salassa pidettäväksi määrätyistä oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmeneviä tietoja siinä laajuudessa kuin se on ollut ratkaisun perustelemiseksi tarpeellista.

Syyttäjän rangaistusvaatimukset

1. Törkeä petos
5500/R/0030546/22
Rikoslaki 36 luku 2 § 1

26.06.2022 - 03.07.2022 Helsinki

Alexandru Cracan on yksin tai yhdessä tuntemattomaksi jääneen henkilön kanssa itselleen tai toiselle oikeudetonta taloudellista hyötyä hankkiakseen taikka toista vahingoittaakseen erehdyttämällä tai erehdyttä hyväksikäyttämällä, Veikkaus Oy:n pelilaitteen tietojärjestelmään dataa syöttämällä, muuttamalla, poistamalla tai sen toimintaan muuten puuttumalla saanut aikaan tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisen ja siten aiheuttanut Veikkaus Oy:lle taloudellista vahinkoa.

Cracan on yksin tai yhdessä ja yksissä tuumin toisen henkilön kanssa manipuloinut ja puuttunut kahden peliautomaatin tietojärjestelmän toimintaan 26.6.-3.7.2022 Helsingin Casinolla saaden oikeudetonta taloudellista hyötyä

pelivoitoina yhteensä ainakin 32 989,80 euroa. Menettelystä on aiheutunut mainitun suurin taloudellinen vahinko Veikkaus Oy:lle sekä taloudellista vahinkoa lisäksi muun muassa peliautomaattien sulkemisesta ainakin 12 000 euroa.

Cracan on ottanut videokuvaa peliautomaatin objektien pyörimisestä 26.-27.6.2022 ja lähettänyt videotiedostoja 27.6.2022 Telegram -sovelluksella toiselle henkilölle. Tämän jälkeen Cracan on yksin tai yhdessä ja yksissä tuumin toisen henkilön kanssa analysoinut sovelluksen avulla peliautomaatin toimintaa. Cracan on tämän jälkeen pelannut kahta peliautomaattia ajalla 29.6.-3.7.2022 käyttämällä hyväksi sovelluksen tuottamaa tietoa ja saanut peliautomaatin tietojärjestelmän maksamaan voittoa prosentuaalisesti tavanomaista enemmän.

Petoksella on tavoiteltu ja saatu huomattavaa hyötyä ja sillä on aiheutettu huomattavaa taloudellista vahinkoa asianomistajalle. Rikos on ollut myös kokonaisuutena arvostellen törkeä ottaen huomioon teon suunnitelmallisuus.

2. Huumausaineen käyttörikos
5500/R/0030546/22
Rikoslaki 50 luku 2a §

07.07.2022 Helsinki

Cracan on laittomasti omaa käyttöä varten pitänyt hallussaan vähäisen määrän huumausainetta eli 0,76 grammaa kannabista.

Syyttäjän muut vaatimukset

Todistelukustannusten korvaaminen syytekohtassa 1

Vastaaja on velvoitettava korvaamaan valtiolle todistelukustannukset.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Rikosuhrimaksu syytekohtassa 1

Vastaaja on velvoitettava suorittamaan rikosuhrimaksu 80 euroa.

Laki rikosuhrimaksusta 2 §, 3 § ja 4 §

Muu vaatimus syytekohtassa 1

Vaadin, että takavarikko, jossa vastaajan hallusta on takavarikoitu 1800 euroa (kotietsintäpöytäkirja 5500/R/30546/22/KEY/2) kumotaan ja takavarikoidut rahat palautetaan niiden oikealle omistajalle eli asianomistajana olevalle Veikkaus Oy:lle.

Toissijainen vaatimus
Vakuustakavarikon määrääminen:

Vaadin vastaajan omaisuutta asetettavaksi vakuustakavarikkoon pakkokeinolain 6 luvun 1 §:n perusteella, joka oletettavasti vastaa arvoltaan vähintään 47 189,80 euroa (rikoksella saadut pelivoitot 32 989,80 e + vahinko automaattien sulkemisesta 12 000 e + asianomistajan selvittelykustannukset 2 200 e). Vastaajaa on syytä epäillä rikoksesta ja hänet voidaan rikoksen johdosta tuomita korvaamaan vahinko tai menettämään valtiolle rahamäärä, ja on olemassa vaara, että mainittu henkilö pyrkii välttämään

vahingonkorvauksen ja rahamäärän maksamista kätkemällä tai hävittämällä omaisuuttaan, pakenemalla tai muulla näihin rinnastettavalla tavalla. (Pakkokeinolaki 6 luku 1 §)

Muu vaatimus syytekohdassa 1

Vangitseminen tuomiolla ja vangittuna pitäminen tuomion antamiseen saakka:

Vaadin, että Cracan määrätään tuomion antamiseen saakka pidettäväksi vangittuna, koska rikoksista säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta ja Cracanin henkilökohtaisten olosuhteiden tai muiden seikkojen perusteella on syytä epäillä, että hän lähtee pakoon taikka muuten karttaa rangaistuksen täytäntöönpanoa. Cracanilla ei ole myöskään vakituista asuntoa Suomessa ja on todennäköistä, että hän poistumalla maasta karttaisi rangaistuksen täytäntöönpanoa.

Lisäksi vaadin, että tuomioistuimien määrää ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomitun Cracanin tuomiolla pidettäväksi edelleen vangittuna, koska tuomittu rangaistus on vähemmän kuin kaksi vuotta vankeutta, mutta vähintään yksi vuosi vankeutta tai vähemmän kuin yksi vuosi vankeutta ja on todennäköistä, että Cracan lähtee pakoon tai muuten karttaa rangaistuksen täytäntöönpanoa poistumalla maasta ottaen huomioon, että Cracanilla ei ole vakinaista asuntoa Suomessa.

Vangitseminen ei ole kohtuutonta ottaen huomioon asian laatu, tuomitun ikä tai muut henkilökohtaiset olosuhteet.

Pakkokeinolaki 2 luku 5 §, 11 §, 12 § ja 13 §

Muut asiassa esitetyt vaatimukset

Asianomistajan korvausvaatimus

Veikkaus Oy on yhtynyt syytteeseen ja vaatinut, että Cracan velvoitetaan suorittamaan Veikkaus Oy:lle peliautomaattien 379 ja 380 oikeudettoman manipuloinnin johdosta saamista pelivoitoista 33.069,06 euroa sekä neljän peliautomaatin sulkemisesta aiheutuneesta saamatta jääneestä tuotosta ajalta 4.7.-19.8.2022 yhteensä 16.301,48 euroa, molemmat määrät korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen 4.7.2022 lukien.

Veikkaus Oy on lisäksi vaatinut, että Cracan velvoitetaan korvaamaan Veikkaus Oy:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut yhteensä 18.920 eurolla (ilman alv) korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut korvauksen tuomitsemispäivästä.

Vastaus

Cracan on kohdassa 1 kiistänyt syytteen. Cracan ei ollut manipuloinut peliautomaatteja. Hän oli videokuvannut puhelimellaan peliautomaatteja sen takia, että voisi lähettää kaverilleen videon mahdollisesti saamastaan hyvästä voitosta. Cracan ei ollut kuvannut videota peliautomaatin toiminnan analysoimiseksi. Syytteessä kuvattu menettely ei joka tapauksessa täyttänyt rikoslain 36 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyä petoksen tunnusmerkistöä, sillä peliautomaatin tietojärjestelmän toimintaan ei ollut puututtu säännöksessä tarkoitettuihin tavoin.

Cracan on kohdassa 2 myöntänyt syytteen.

Cracan on kiistänyt Veikkaus Oy:n vahingonkorvausvaatimuksen perusteeltaan. Cracan on määrältään myöntänyt, että hän oli saanut peliautomaateista 379 ja 380 pelivoittoja yhteensä 33.069,06 euroa. Siltä osin kuin Veikkaus Oy:n vahingonkorvausvaatimus koskee peliautomaattien sulkemisesta aiheutunutta vahinkoa, Cracan on kiistänyt vaatimuksen myös määrältään. Veikkaus Oy:lle ei ollut aiheutunut taloudellista vahinkoa peliautomaattien sulkemisesta, koska asiakkaat olivat voineet siirtyä pelaamaan muita pelikoneita, tai ainakin vahinko oli ollut vaadittua pienempi. Pelikoneiden sulkeminen ei edes olisi ollut tarpeen Cracacin väitetyn toiminnan johdosta.

Todistelu

Henkilötodistelu

1. Todistaja Matti Lehtonen
2. Todistaja Alex Babitzin

Kirjalliset todisteet

Syyttäjä

1. Veikkaus Oy:n lausunto peliautomaattien manipuloinnista (etptk:n s. 15-17)
2. Pelausdata peliautomaateista 379 ja 380 ajalta 26.6.-3.7.2022 (etptk:n s. 22-42)
3. Kotietsintäpöytäkirja ja valokuva takavarikosta (etptk:n s. 51-54)
4. Raportti vastaajan puhelimeen tehdystä laite-etsinnästä (etptk:n s. 55-57)
5. Reaalitodiste (valvontakameratallenne, 2 kpl erillisiä dvd-levyjä)

Veikkaus Oy

1. Pelikasinon yleisohje 29.4.2022
2. Yhteenveto peliautomaattien 377-380 tuotosta ajalta 1.7.2021-24.6.2022

Tuomion perustelut

Syyksilukemisen perustelut

Kohta 1

Sovellettavat säännökset ja kysymyksenasettelu

Rikoslain 36 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan joka hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudetonta taloudellista hyötyä taikka toista vahingoittaakseen, erehdyttämällä tai erehdystä hyväksi käyttämällä saa toisen tekemään tai jättämään tekemättä jotakin ja siten aiheuttaa taloudellista vahinkoa erehtyneelle tai sille, jonka eduista tällä on ollut mahdollisuus määrätä, on tuomittava *petoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Pykälän 2 momentin mukaan petoksesta tuomitaan myös se, joka 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa dataa syöttämällä, muuttamalla, tuhoamalla tai poistamalla taikka tietojärjestelmän toimintaan muuten puuttumalla saa aikaan tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisen ja siten aiheuttaa toiselle taloudellista vahinkoa.

Saman luvun 2 §:n 1 momentin mukaan jos petoksessa 1) tavoitellaan huomattavaa hyötyä, 2) aiheutetaan huomattavaa tai erityisen tuntuva vahinkoa, 3) rikos tehdään käyttämällä hyväksi vastuulliseen asemaan perustuvaa erityistä luottamusta tai 4) rikos tehdään käyttämällä hyväksi toisen erityistä heikkoutta tai muuta turvatonta tilaa ja petos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtyjä on tuomittava törkeästä petoksesta.

Asiassa on kysymys siitä, onko Cracan syytteessä kuvatuin tavoin manipuloinut ja puuttunut kahden peliautomaatin tietojärjestelmän toimintaan Helsingin Casinolla ja saanut oikeudetonta taloudellista hyötyä pelivoittona. Jos näin on ollut, kysymys on vielä siitä, täyttääkö menettely rikoslain 36 luvun 1 §:n 2 momentin säännöksen eli niin sanotun tietojenkäsittelypetoksen tunnusmerkistön. Lisäksi kysymys on siitä, onko menettelystä aiheutunut Veikkaus Oy:lle taloudellista vahinkoa peliautomaattien sulkemisesta aiheutuneesta saamatta jääneestä tuotosta.

Johtopäätökset näytöstä

Riidatonta on, että Cracan on 26.-27.6.2022 videokuvannut puhelimellaan peliautomaattien objektien pyörimistä ja lähettänyt 27.6.2022 videotiedostot Telegram -sovelluksella toiselle henkilölle. Yhdessä viestissä Cracan on pyytänyt viestien vastaanottajaa tarkistamaan, ”riittävätkö kädet toiseen ja kolmanteen peliin”. Cracanin pelatessa kyseisinä päivinä Helsingin Casinolla hänen päiväkohtainen palautusprosenttinsa on ollut 85-105 prosenttia, mikä on vielä normaalin vaihteluvälin rajoissa.

Valvontakameratallenteiden perusteella peliautomaattien videokuvaaminen 26.-27.6. ei ole tapahtunut avoimesti pitämällä puhelinta tyypillisessä kuvausasennossa, vaan Cracan on mitä ilmeisimmin pyrkinyt kuvaamaan automaatteja mahdollisimman huomaamattomasti.

Cracan on palannut Casinolle 29.6.2022 pelaten siellä päivittäin useita tunteja 3.7.2022 saakka. Kyseisenä aikana Cracanin päiväkohtainen palautusprosentti on ollut 189-252 prosenttia. Todistajien Lehtosen ja Babitzinin kertomusten perusteella näin pitkällä peliajalla palautusprosenttia ei ole mahdollista saada toistuvasti näin korkeaksi ilman peliautomaattien manipulointia. Peliautomaattien toiminnassa ei myöskään ole todettu teknistä vikaa tai muuta toimintahäiriötä, joka olisi voinut selittää poikkeuksellisen suuren palautusprosentin.

Asiassa ei ole tarkemmin selvitetty, miten kyseiset peliautomaatit olisi voitu saada maksamaan voittoa prosentuaalisesti tavanomaista enemmän. Kirjallisen todistelun sekä todistaja Lehtosen kuulemisen perusteella tiedossa on kuitenkin muita tapauksia, joissa rikollisryhmät ovat onnistuneet selvittämään peliautomaatin näennäissatunnaislukugeneraattorin matemaattisen metodin ja laatimaan puhelimeen sovelluksen, jonka tuottaman tiedon avulla peliautomaatin arvontojen lopputulos on ollut mahdollista saada pelaajan kannalta edulliseksi.

Kirjallisesta sekä henkilötodistelusta on vielä ilmennyt, että Cracanin pelityyli on muuttunut 29.6.2022 alkaen. Cracan on 26.-27.6. käyttänyt niin sanottua

autoplayta, jossa koneen pelikiekot laitetaan pyörimään itsestään. Sen sijaan 29.6. alkaen Cracanın pelirytmä on ollut hyvin epäsäännöllinen ja start-nappulaa on painettu itse, eikä autoplay ole ollut enää käytössä. Lisäksi Cracanın keskipanos on 26.-27.6. pysynyt alle eurossa, kun taas 29.6. hänen keskipanosensa on ollut 1,88 euroa sen noustessa 2.7. mennessä jo 4,11 euroon.

Johtopäätöksenä käräjäoikeus katsoo, että peliautomaattien videokuvaaminen, videotiedostojen lähettäminen toiselle henkilölle ja Cracanın pelitavan muuttuminen 29.6. alkaen yhdistettynä siihen, että Cracanın päiväkohtainen palautusprosentti on kyseisestä päivästä alkaen ollut poikkeuksellisen korkea, tukee vahvasti sitä johtopäätöstä, että Cracan on 29.6. alkaen käyttänyt hyväkseen jonkinlaista teknistä apuvälinettä saaden peliautomaatin tietojärjestelmän maksamaan voittoa prosentuaalisesti tavanomaista enemmän. Se seikka, että Cracanın puhelimesta ei hänen kiinniottonsa 7.7. jälkeen ole löydetty kyseisenlaista sovellusta tai muuta vastaavaa teknistä apuvälinettä, ei anna aihetta arvioida asiaa toisin. Cracanın syyllisyydestä ei ole jäänyt varteenotettavaa epäilyä.

Syytteen mukaan Veikkaus Oy:lle olisi aiheutunut taloudellista vahinkoa peliautomaattien sulkemisesta ainakin 12.000 euroa. Veikkaus Oy:n tarkemman ilmoituksen mukaan sille on aiheutunut taloudellista vahinkoa neljän peliautomaatin sulkemisesta aiheutuneesta saamatta jääneestä tuotosta ajalta 4.7.-19.8.2022 yhteensä 16.301,48 euroa. Veikkaus Oy on laskenut vahingon määrän käyttämällä kyseisten pelikoneiden keskimääräistä tuottoa päivässä ajalla 1.7.2021-24.6.2022.

Käräjäoikeus katsoo, että Veikkaus Oy:llä on ollut peliautomaattien sulkemiseen perusteltu syy asian selvittämiseksi sekä vastaavien väärinkäytösten estämiseksi. Veikkaus Oy:lle aiheutunutta taloudellista vahinkoa ei kuitenkaan voida perustaa yksittäisten peliautomaattien päiväkohtaiseen tuottoon ottaen huomioon, että esitetyn selvityksen perusteella Helsingin Casinolla on yli 200 peliautomaattia, joita asiakkaat ovat voineet pelata suljettujen peliautomaattien sijasta. Käräjäoikeus ei pidä todennäköisenä, että Helsingin Casinon asiakkaat olisivat 4.7.-19.8.2022 pelanneet Casinolla vähemmän kuin jos kyseiset neljä suljettua peliautomaattia olisivat olleet käytössä. Tätä johtopäätöstä tukee myös todistaja Lehtosen kertomus, jonka mukaan suurelle osalle asiakkaista kelpaa mikä tahansa peliautomaatti. Tähän nähden ja tarkemman selvityksen puuttuessa käräjäoikeus katsoo jääneen näyttämättä, että peliautomaattien sulkemisesta olisi aiheutunut Veikkaus Oy:lle taloudellista vahinkoa saamatta jääneestä tuotosta.

Oikeudellinen arviointi

Rikoslain 36 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan petoksesta tuomitaan se, joka hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudetonta taloudellista hyötyä taikka toista vahingoittaakseen dataa syöttämällä, muuttamalla, tuhoamalla tai poistamalla taikka tietojärjestelmän toimintaan muuten puuttumalla saa aikaan tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisen ja siten aiheuttaa toiselle taloudellista vahinkoa.

Säännös koskee niin sanottua tietojenkäsittelypetosta. Lain esitöiden (HE 66/1988 vp s. 133) mukaan säännöstä on pidetty tarpeellisena kaikkia sellaisia tilanteita varten, joissa taloudellinen vahinko aiheutetaan ilman, että kenenkään ihmisen erehdys on ollut syy-yhteydessä aiheutuneeseen vahinkoon. Esitöistä ilmenee myös, että tekotapojen luettelo ei ole tyhjentävä,

sillä säännöksessä mainittu muu puuttuminen tietojärjestelmän toimintaan kattaa mahdolliset muut tekotavat (HE 2/2003 vp s. 16). Säännöksessä käytetty ilmaisu ”tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristyminen” tarkoittaa sitä, että tietojenkäsittelyjärjestelmä saadaan puuttumistoimien jälkeen tuottamaan virheellistä tietoa eli sisällöltään toisenlaista tietoa kuin mitä sama järjestelmä olisi ilman puuttumistoimia tuottanut (HE 66/1988 vp s. 133).

Kuten lain esitöistä ilmenee, säännöksessä mainittujen tekotapojen luettelo ei ole tyhjentävä, vaan säännöksessä on mainittu avoin tekotapa ”muuten puuttumalla”. Käräjäoikeus katsoo, että rahapelejä pelatessa sovelluksen tai muun vastaavan teknisen apuvälineen käyttämisessä on kysymys säännöksen tarkoittamasta puuttumisesta peliautomaatin tietojärjestelmän toimintaan. Cracan on tässä tapauksessa saanut peliautomaatin toimimaan eri tavalla kuin miten se olisi toiminut ilman teknisen apuvälineen käyttöä, eli maksamaan voittoa prosentuaalisesti tavanomaista enemmän. Tähän nähden käräjäoikeus katsoo, että Cracan on peliautomaatin tietojärjestelmän toimintaan puuttumalla saanut aikaan säännöksessä tarkoitetun tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisen ja siten aiheuttanut Veikkaus Oy:lle taloudellista vahinkoa. Cracanın menettely täyttää tietojenkäsittelypetoksen tunnusmerkistön.

Petoksella on tavoiteltu ja saatu huomattavaa taloudellista hyötyä ja rikosta on myös kokonaisuutena arvostellen pidettävä törkeänä ottaen huomioon teon suunnitelmallisuus. Cracan on siten tuomittava törkeästä petoksesta.

Kohta 2

Cracan on myöntänyt syytteen, eikä tunnustamisen oikeellisuutta ole aihetta epäillä.

Syyksilukeminen

Cracan on kohdassa 1 syyllistynyt syytteen teonkuvauksen mukaisesti törkeään petokseen kuitenkin siten, että Veikkaus Oy:lle ei ole näytetty aiheutuneen taloudellista vahinkoa peliautomaattien sulkemisesta.

Cracan on kohdassa 2 syyllistynyt syytteen teonkuvauksen mukaisesti huumausaineen käyttöririkokseen.

Rangaistusseuraamus

Rikoslain 6 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan rangaistusta määrättäessä on otettava huomioon kaikki lain mukaan rangaistuksen määrään ja lajiin vaikuttavat perusteet sekä rangaistuskäytännön yhtenäisyys. Saman luvun 4 §:n mukaan rangaistus on mitattava niin, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttimiin sekä rikoksesta ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen.

Törkeän petoksen rangaistusasteikko on vankeutta vähintään 4 kuukautta ja enintään 4 vuotta. Helsingin yliopiston Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tutkimuksen mukaan käräjäoikeuksissa törkeästä petoksesta vuosina 2018-2020 tuomittujen rangaistusten keskiarvo on ollut noin 1 vuosi 4 kuukautta ja mediaani noin 1 vuosi vankeutta (Seuraamusjärjestelmä 2020, s. 131).

Oikeuskäytännössä rangaistuksen mittaamisessa merkitystä on annettu erityisesti petoksella tavoitellun hyödyn määrälle, mutta harkinnassa on kiinnitettävä huomiota myös muihin rikoksesta ilmeneviin seikkoihin. Rangaistus on mitattava niin, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa

rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttimiin sekä rikoksesta ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen.

Korkeimman oikeuden ennakkopäätöksessä KKO 2019:93 katsottiin, että törkeästä petoksesta, jossa vastaaja oli toisen henkilön pankkitiliä ja henkilötietoja käyttäen erehdyttänyt asianomistajayhtiötä myöntämään itselleen 22.500 euron lainan aikomattakaan maksaa sitä takaisin, tuli tuomita 7 kuukauden pituinen vankeusrangaistus.

Cracan on saanut hänen syykseen luetusta törkeästä petoksesta oikeudetonta taloudellista hyötyä pelivoitoina noin 33 tuhatta euroa. Rikos on ollut lajissaan poikkeuksellisen suunnitelmallinen ja ammattimainen, mikä osoittaa teossa tavanomaista suurempaa moitittavuutta. Käräjäoikeus katsoo, että kyseisestä teosta tulisi lähtökohtaisesti tuomita yhdeksän kuukauden pituinen vankeusrangaistus. Cracanın syyksi luettu huumausaineen käyttörikos olisi erikseen arvioituna ollut sovitettavissa lievällä sakkorangaistuksella, eikä sillä tässä tapauksessa ole yhteistä rangaistusta korottavaa vaikutusta. Näin ollen käräjäoikeus katsoo, että yhteinen yhdeksän kuukauden pituinen vankeusrangaistus on oikeudenmukaisessa suhteessa rikosten vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, tekojen vaikuttimiin sekä rikoksista ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen.

Rikoslain 6 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan määräaikainen, enintään kahden vuoden vankeusrangaistus voidaan määrätä ehdolliseksi, jollei rikoksen vakavuus, rikoksesta ilmenevä tekijän syyllisyys tai tekijän aikaisempi rikollisuus edellytä ehdottomaan vankeuteen tuomitsemista. Korkeimman oikeuden oikeuskäytännössä todetun mukaan ehdollisen ja ehdottoman vankeuden välinen rangaistuslajin valinta on kokonaisharkintaa. Valinnassa on kiinnitettävä huomiota rikoksen vakavuuden ja teosta ilmenevän syyllisyyden lisäksi myös muihin mittaamisperusteisiin (esim. KKO 2010:18, kohta 9).

Rikoslain 6 luvun 9 §:n 1 momentin sanamuodon mukaan alle kahden vuoden vankeusrangaistuksissa lähtökohtana on rangaistuksen ehdollisuus, elleivät säännöksessä mainitut seikat edellytä rangaistuksen tuomitsemista ehdottomana. Oikeuskäytännössä todetun mukaisesti, mitä lähempänä rangaistus on kahta vuotta vankeutta, sitä painavampia perusteita tarvitaan, jotta rangaistus voidaan tuomita ehdollisena (esim. KKO 2010:18, kohta 9). Yleensä ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitseminen ensikertalaiselle tulee kysymykseen vasta yli vuoden pituisissa rangaistuksissa (KKO 2018:92, kohta 24). Kuitenkin myös vuotta lyhyempi vankeusrangaistus voidaan tuomita ensikertalaiselle ehdottomana, mikäli rikos on tekomuodossaan poikkeuksellisen vakava (KKO 2018:92, kohta 28).

Cracania ei ole aiemmin Suomessa rekisteröity rikoksista. Käräjäoikeus ei pyynnöistä huolimatta ole saanut hankittua selvitystä Cracanın mahdollisista ulkomaisista tuomioista, joten rangaistuksen lajia valittaessa Cracania on pidettävä niin sanotusti ensikertalaisena.

Rangaistuksen määräämistä ehdolliseksi puoltaa se, että Cracania ei ole aiemmin rikoksista rekisteröity ja että Cracanille tuomittu vankeusrangaistus alittaa huomattavasti ehdolliseksi määrättävissä olevan vankeusrangaistuksen enimmäismäärän. Sen sijaan Cracanın syyksi luetun törkeän petoksen vakavuus ja siitä ilmenevä tekijän syyllisyys puoltavat vankeusrangaistuksen määräämistä ehdottomana. Kyseinen rikos on ollut hyvin suunnitelmallinen ja edellyttänyt huomattavaa ennakkovalmistelua. Käräjäoikeus katsoo, että Cracanın syyksi luettua törkeää petosta on pidettävä tekomuodossaan niin vakavana, että hänelle tuomittu vankeusrangaistus on määrättävä ehdottomana.

Yksityisoikeudellinen vahingonkorvausvastuu

Veikkaus Oy:n korvausvaatimus peliautomaattien oikeudettoman manipuloinnin johdosta saaduista pelivoitoista 33.069,06 euroa on ollut määrältään riidaton, joten syyksilukemisen perusteella Cracan on velvoitettava korvaamaan mainittu määrä Veikkaus Oy:lle vaadittuine korkoineen.

Edellä todetun mukaisesti Veikkaus Oy:lle ei ole näytetty aiheutuneen taloudellista vahinkoa peliautomaattien sulkemisesta aiheutuneesta saamatta jääneestä tuotosta, joten tältä osin Veikkaus Oy:n vahingonkorvausvaatimus on hylättävä.

Takavarikon kumoaminen

Cracanin hallusta takavarikoidut 1.800 euroa ovat mitä ilmeisimmin peräisin hänen syykseen luetusta törkeästä petoksesta, joten takavarikko on kumottava ja rahat palautettava niiden oikealle omistajalle eli Veikkaus Oy:lle. Takavarikosta Veikkaus Oy:lle palautetut varat vähentävät Cracanin Veikkaus Oy:lle maksettavaksi tuomittua vahingonkorvausta.

Edellä todetun perusteella syyttäjän toissijaisesta vaatimuksesta ei ole tarpeen lausua.

Vangittuna pitäminen

Pakkokeinolain 2 luvun 12 §:n 1 momentin 3 a kohdan mukaan tuomioistuimien saa syyttäjän vaatimuksesta määrätä ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomitun pidettäväksi edelleen vangittuna, jos tuomittu rangaistus on vähemmän kuin yksi vuosi vankeutta ja tuomitulla ei ole vakinaista asuntoa Suomessa ja on todennäköistä, että hän poistumalla maasta karttaa rangaistuksen täytäntöönpanoa.

Cracanilla ei ole Suomessa vakituista asuntoa. Asiassa ei ole ilmennyt, että hänellä olisi muitakaan siteitä Suomeen. Tähän nähden käräjäoikeus pitää todennäköisenä, että vapaalle päästessään Cracan karttaisi rangaistuksen täytäntöönpanoa poistumalla maasta. Vangittuna pitämisen edellytykset ovat siten käsillä. Vangittuna pitämistä ei ole pidettävä kohtuuttomana asian laadun taikka Cracanin iän tai muiden henkilökohtaisten olosuhteiden vuoksi. Cracan määrätään pidettäväksi edelleen vangittuna.

Rikosuhrimaksu ja todistelukustannukset

Cracan velvoitetaan suorittamaan valtiolle rikosuhrimaksu 80 euroa.

Asian käsittelystä ei ole aiheutunut valtiolle todistelukustannuksia.

Oikeudenkäynnin kustannukset

Cracanin puolustajalle oikeustieteen maisteri Juha Räihälle maksetaan palkkio esitetyn laskun mukaisesti ottaen huomioon pääkäsittelyn 3,5 tunnin kesto, mikä määrä jää Cracanin taloudelliset olot huomioon ottaen valtion vahingoksi.

Asian lopputulos huomioon ottaen Cracan on velvollinen korvaamaan Veikkaus Oy:n tarpeellisista toimenpiteistä johtuneet kohtuulliset oikeudenkäyntikulut. Veikkaus Oy:n oikeudenkäyntikulut ovat määrältään 18.920 euroa (ilman alv) ja ne koostuvat asiamiehen laskusta, jossa on yhteensä 59,50 työtuntia. Käräjäoikeus katsoo, että kyseistä tuntimäärää on

pidettävä asian laatu ja laajuus huomioon ottaen liiallisena. Käsiteltävänä oleva asia ei ole ollut oikeudellisesti tai näytöllisesti erityisen laaja tai monimutkainen. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että Cracanin puolustajana toimineen oikeustieteen maisteri Rähän laskussa on valmistautumista alle 20 tuntia, mikä tuntimäärää sisältää Cracanin puolustamista kolmessa vangitsemisoikeudenkäynnissä. Kokonaisuutena arvioiden kärjää oikeus katsoo Veikkaus Oy:n asiamiehen kohtuulliseksi tuntimääräksi 15 tuntia, joka 335 euron tuntiveloituksella vastaa 5.025 euroa. Cracan veloitetaan korvaamaan mainittu määrä Veikkaus Oy:lle vaadittuine korkoineen.

Helsingin käräjäoikeus
Os. 3

Tuomiolauselma

22/133431

01.09.2022

Asianumero
R 22/5664

Vastaaja

Alexandru Cracan, 19.04.1987

Syyksi luetut rikokset

1. Törkeä petos
26.06.2022 - 03.07.2022
Rikoslaki 36 luku 2 § 1

2. Huumausaineen käyttörikos
07.07.2022
Rikoslaki 50 luku 2a §

Rangaistusseuraamukset

Yhteinen rangaistus
Syyksi luetut rikokset 1-2
9 kuukautta vankeutta
Vapaudenmenetyisaika 7.7. - 31.8.2022

Korvausvelvollisuus

Vastaaja Alexandru Cracan määrätään suorittamaan valtiolle rikosuhrimaksu 80,00 euroa.
Laki rikosuhrimaksusta 2 §, 3 § ja 4 §

Alexandru Cracan velvoitetaan suorittamaan Veikkaus Oy:lle

- peliautomaattien 379 ja 380 oikeudettoman manipuloinnin johdosta saamista pelivoitoista 33.069,06 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 4.7.2022 lukien sekä

- korvauksena oikeudenkäyntikuluista yhteensä 5.025 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 30.9.2022 lukien.

Valtion varoista maksetaan Cracanın puolustajalle oikeustieteen maisteri Juha Rähälle palkkiona 2.695 euroa, kulujen korvauksena 140,60 euroa ja arvonnisäveron määränä 680,54 euroa eli yhteensä 3.516,14 euroa, mikä määrä jää Cracanın taloudelliset olot huomioon ottaen valtion vahingoksi.

Muut lausunnot

Takavarikko, jossa vastaajan hallusta on takavarikoitu 1.800 euroa (kotietsintäpöytäkirja 5500/R/30546/22/KEY/2) kumotaan ja takavarikoidut rahat määrätään palautettavaksi Veikkaus Oy:lle. Takavarikosta Veikkaus

Oy:lle palautetut varat vähentävät Cracarin Veikkaus Oy:lle maksettavaksi tuomittua vahingonkorvausta peliautomaattien oikeudettoman manipuloinnin johdosta saamista pelivoitoista.

Vastaaja määrätään pidettäväksi edelleen vangittuna. Hänet passitetaan vankilaan rangaistusta suorittamaan, jos hän tyytyy ratkaisuun tai muutoin siellä säilytettäväksi, kunnes rangaistuksen täytäntöönpano alkaa tai asiasta toisin määrätään. Passituspaikka: Turun vankila

Muutoksenhaku

Tähän ratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla hovioikeuteen tai ennakkopäätösvalituksella korkeimmalta oikeudelta.

Vastaaja Alexandru Cracan on määräajassa hyväksytysti ilmoittanut tyytymättömyyttä koko tuomioon.

Valituksen määräpäivä: 03.10.2022

Vastavalituksen määräpäivä: 17.10.2022

Lainvoimaisuus

Tuomio ei ole lainvoimainen.

Allekirjoitus

Käräjätuomari Jaakko Jylhä